

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

บทนี้จะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ใน 2 ด้าน คือ
 - 1.1 ด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา
 - 2.2 หลักสูตรการศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ใน 3 ด้าน
 - 2.1 ด้านคุณลักษณะของครูในทัศนะอิสลาม
 - 2.2 ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพของครูอิสลามศึกษา
 - 2.3 ด้านรูปแบบและวิธีการสอน
3. เพื่อเปรียบเทียบหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารและครูสอนวิชาศาสนาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ซึ่งมีความแตกต่างกันในด้าน วุฒิกการศึกษา ระยะเวลาในการทำงาน และขนาดโรงเรียน
4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารและครูสอนวิชาศาสนาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหารและครูสอนวิชาศาสนาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี รวมทั้งสิ้น 322 คน จำแนกเป็น กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารจำนวน 34 คน และครูสอนวิชาศาสนาจำนวน 288 คน

2. วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ออกเป็น 3 ขนาดตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนดังนี้

ขั้นที่ 2 กำหนดหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้สูตร ทาโร่ ยามานะ (Yamane, 1973:727- 728) ดังนี้

ขั้นที่ 3 กำหนดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละขนาดโรงเรียน โดยวิธีเทียบสัดส่วนประชากรแต่ละขนาดโรงเรียนกับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548: 19)

ขั้นที่ 4 สุ่มผู้บริหารและครูตามขนาดของโรงเรียนโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการเทียบสัดส่วน

เครื่องมือในการวิจัย

1) รูปแบบแบบของเครื่องมือ

เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) สร้างขึ้น โคนอาศัยแนวคิดจากเอกสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนด้วยกัน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และ ขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารและครูอิสลามศึกษา ดังนี้

(1) สำหรับผู้บริหารจะสอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารใน 2 ด้าน คือ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา จำนวน 16 ข้อ และด้านหลักสูตรการศึกษา จำนวน 14 ข้อ

(2) สำหรับครูสอนวิชาศาสนาจะสอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาใน 3 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะของครูในทัศนะอิสลาม จำนวน 40 ข้อ ด้านจรรยาบรรณของครูอิสลามศึกษา จำนวน 16 ข้อ และ ด้านรูปแบบและวิธีการสอน จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open-ended questionnaire) เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารและครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

2) วิธีการสร้างเครื่องมือ

ขั้นที่ 1 ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการจัดการศึกษาอิสลาม

ขั้นที่ 2 กำหนดประเด็นที่ต้องการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นที่ 3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการพิจารณาไปทำการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับประเด็นที่ต้องการศึกษาตามวิธีการของ โรวินลลิ และแฮมเบิลตัน (Ravinelli and Hambleton, 1987: 34-37 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 117) โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.05-1.00

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขครั้งสุดท้ายไปทดลองใช้ (Try -Out) กับผู้บริหารและครูอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยประมาณ 30 คน

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach, 1990: 204 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 125-126)

ขั้นที่ 7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง แล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. สํารวจรายชื่อ สถานที่ตั้งของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี
2. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาอิสลามศึกษา คณะอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
3. จัดส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารและครูอิสลามศึกษาในการตอบแบบสอบถาม
4. ผู้วิจัยนำผลการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ มาวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผลในการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารและครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า t-test และ F-test

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารและครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี วิเคราะห์โดยวิธีการสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน แล้วหาค่าความถี่เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผล

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารและครูอิสลามศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.1.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ส่วนใหญ่จะมีอายุ 41 – 50 ปี, 40 ปีลงไป และ 51 ปี ขึ้นตามลำดับ มีวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่สูงกว่าปริญญาตรี ส่วนประสบการณ์ในการบริหารส่วนใหญ่ 10 ปี ลงไป และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมาจากโรงเรียนขนาดเล็ก, ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

5.1.1.2 ข้อมูลทั่วไปของครูอิสลามศึกษา จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง เกือบสองในสามเป็นเพศชาย วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับปริญญาตรี ต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ ส่วนประสบการณ์ในการสอน 6 ปี ขึ้นไปจะมากกว่า 5 ปี ลงไป คิด และโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่จะมีกลุ่มตัวอย่างมากกว่าขนาดเล็กและขนาดกลาง

5.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี มีการดำเนินการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D = .19) โดยการดำเนินการด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านหลักสูตรการจัดการศึกษา และเมื่อพิจารณาในรายด้าน จำแนกเป็นรายชื่อ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1.2.1 ด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา พบว่าบริหารศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี มีการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D = .22) และเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่าระดับค่าเฉลี่ยการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรกเรียงลำดับจากชื่อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทน(คอลีฟะฮฺ) ของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ บนพื้นแผ่นดิน, เพื่อให้ผู้เรียนมีความรอบรู้(อิลมุ) ความศรัทธา(อิห์มาน) ความยำเกรง(ตักวา) เพื่อทำการกักตุน(อิบาดะฮฺ) ต่อพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ และเพื่ออบรมและการขัดกล่าผู้เรียนให้มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ฝังามบนพื้นฐานของอัลกุรอานและซุนนะฮฺ ($\bar{X} = 4.71$, S.D = .46; $\bar{X} = 4.53$, S.D = .61; $\bar{X} = 4.50$, S.D = .66) ส่วนชื่อที่มีระดับการดำเนินการน้อยที่สุดคือ เพื่อสร้างศักยภาพและพรสวรรค์ที่มีอยู่ในตัวของผู้เรียน ($\bar{X} = 2.09$, S.D.= .28)

5.1.2.2 ด้านหลักสูตรการจัดการศึกษาพบว่าบริหารศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี มีการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหาร ด้านหลักสูตรการจัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D = .21) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าระดับค่าเฉลี่ยการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหาร ด้านหลักสูตรการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรกเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยคือ เนื้อหาสาระของหลักสูตรที่สอดคล้องกับอัลกุรอานและสุนนะฮฺ, จัดหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความศรัทธาต่ออัลลอฮ์และเราะฮ์ลุล ปฏิบัติตามหลักคำสอนของอิสลามตลอดจนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ และ(ลำดับที่3 มีค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน 2 ข้อคือ) จัดหลักสูตรได้สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา และจัดทำเนื้อหาสาระของหลักสูตรครอบคลุมความรู้ที่มาจากพระเจ้า(วิวรณ์) คือความรู้ทางศาสนาและความรู้ทางสามัญ ($\bar{X} = 4.88$, S.D = .32; $\bar{X} = 4.44$, S.D = .61; $\bar{X} = 4.32$, S.D = .68; $\bar{X} = 4.32$, S.D = .63) ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินการน้อยที่สุดคือ มีการประเมินหลักสูตรอยู่เสมอในทุกๆ 3ปี หรือทุกๆ ปี เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการหรือปัญหาของผู้เรียน สังคม ชุมชน และท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงไป($\bar{X} = 2.15$, S.D.= 1.0)

5.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D = .43) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าระดับค่าเฉลี่ยการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานีอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านจรรยาบรรณของครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.93$, S.D = .50) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ($\bar{X} = 3.81$, S.D = .34) และด้านรูปแบบและวิธีการสอน ($\bar{X} = 3.68$, S.D = 1.14) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายด้านจำแนกเป็นรายข้อ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1.3.1 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะอิสลาม พบว่า โดยภาพรวมการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะอิสลามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D = .34) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าระดับค่าเฉลี่ยการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะอิสลามอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรกเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยคือ มีความศรัทธามั่นและเกรงกลัวต่ออัลลอฮ์ﷻ, เป็นผู้ถ่ายทอดที่ดีไม่ปิดบังความรู้และนำคุณธรรมความดีที่มีอยู่ในคำสอนของอิสลามมาถ่ายทอดสู่ผู้เรียน และมีความรู้

ความสามารถทางด้านภาษา ($\bar{X} = 4.81$, S.D = .53; $\bar{X} = 4.51$, S.D = .69; $\bar{X} = 4.42$, S.D = 1.11) ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินการน้อยที่สุดคือ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ($\bar{X} = 2.50$, S.D.= .77)

5.1.3.2 ด้านจรรยาบรรณของครูผู้สอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D = .50) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าระดับค่าเฉลี่ยการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะอิสลามอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรกเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยคือ มีเจตนาที่ดี จิตใจบริสุทธิ์ในการสอน, ทำความสะอาดร่างกาย อาบน้ำละหมาด แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับความเป็นครู หวีเครา และมีบุคลิกที่ดีก่อนเข้าห้องเรียน และผู้สอนรักษาความสะอาดของร่างกาย เสื้อผ้า ห้องเรียนที่สอน และไม่อนุญาตให้ผู้เรียนทั้งสิ่งของต่างๆ ลงบนพื้นห้องเรียน ($\bar{X} = 4.46$, S.D = .57; $\bar{X} = 4.34$, S.D = .67; $\bar{X} = 4.10$, S.D = .93) ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินการน้อยที่สุดคือ ปิดการเรียนการสอนด้วยการอ่านคฺุอาอฺกิฟารัต () ($\bar{X} = 3.68$, S.D.= 1.12)

5.1.3.3 ด้านรูปแบบและวิธีการสอน พบว่า โดยภาพรวมการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาด้านจรรยาบรรณของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D = .50) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าระดับค่าเฉลี่ยการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะอิสลามอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรกเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยคือ สร้างแรงจูงใจ แรงกระตุ้นและปลุกเร้าให้ผู้เรียนสนใจ การเรียน, จัดการสอนโดยแสดงให้เห็นถึงความสำคัญ โดยการกล่าวซ้ำหลายๆ ครั้ง การใช้บทคฺุอาอฺ (บทขอพร) การกล่าวถึงผลตอบแทนที่จะได้รับ เป็นต้น และจัดการสอนโดยการเล่าเรื่องราว กระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีการไตร่ตรองขบคิดและนำเรื่องราวเหล่านี้มาเป็นข้อคิด ($\bar{X} = 3.85$, S.D = 1.17; $\bar{X} = 3.77$, S.D = 1.32; $\bar{X} = 3.64$, S.D = 1.39) ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินการน้อยที่สุดคือ จัดการสอนโดยใช้สื่อที่หลากหลาย ($\bar{X} = 2.92$, S.D.= 1.16)

5.1.4 ข้อมูลการเปรียบเทียบหลักการจัดการศึกษาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ตามระดับการดำเนินการของครูอิสลามศึกษาที่มี เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน แตกต่างกัน

5.1.4.1 เพศ จากการวิจัยพบว่า การดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ที่เป็นเพศชายและเพศหญิง โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ของครูตามทัศนคติอิสลามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านรูปแบบและวิธีการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านมารยาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน

5.1.4.2 อายุจากการวิจัยพบว่า การดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ที่มีอายุต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านมารยาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนและด้านรูปแบบและวิธีการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนคติอิสลาม ไม่แตกต่างกัน ส่วนความแตกต่างเป็นรายคู่ที่ได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ปรากฏว่า ครูอิสลามศึกษาที่มีอายุ 41-50 ปี ขึ้น มีระดับการดำเนินการด้านมารยาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนสูงกว่า ครูอิสลามศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี, 31-40 ปี และ 51 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูอิสลามศึกษาที่มีอายุ 51 ปี ขึ้น มีระดับการดำเนินการด้านรูปแบบและวิธีการสอนสูงกว่า ครูอิสลามศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี, 31-40 ปี และ 41-50 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1.4.3 วุฒิการศึกษา จากการวิจัยพบว่า การดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านรูปแบบและวิธีการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .01 ส่วนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนคติอิสลาม และด้านมารยาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน ส่วนความแตกต่างเป็นรายคู่ที่ได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ปรากฏว่า ครูอิสลามศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีระดับการดำเนินการด้านรูปแบบและวิธีการสอนสูงกว่าครูอิสลามศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีหรือเทียบเท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1.4.4 ประสบการณ์การทำงาน จากการวิจัยพบว่า การดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และ 6 ปี ขึ้นไป โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนคติอิสลาม และด้านรูปแบบและวิธีการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.1 ส่วนด้านมารยาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

5.1.4.5 ขนาดโรงเรียน พบว่า การดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .01 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะอิสลาม และด้านรูปแบบและวิธีการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .01 ส่วนด้านด้านมารยาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 ส่วนความแตกต่างเป็นรายคู่ที่ได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ ปรากฏว่า ครูอิสลามศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการดำเนินการด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะอิสลามสูงกว่า ครูอิสลามศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครูอิสลามศึกษาที่มีอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการดำเนินการด้านมารยาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนสูงกว่า ครูอิสลามศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูอิสลามศึกษาที่มีอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับการดำเนินการด้านรูปแบบและวิธีการสอน สูงกว่า ครูอิสลามศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

5.1.5.1 ด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาอิสลาม เมื่อประมวลปัญหาทั้งหมดพบว่าปัญหาที่ผู้บริหารสะท้อนมากที่สุดคือ การดำเนินการตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ตั้งไว้ไม่บรรลุผล รองลงมาคือ ไม่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และมีนิสัยรักการอ่าน และไม่ค่อยพัฒนาผู้เรียนในด้านจิตวิญญาณ กระทั่งส่งผลให้มีปัญหาต่อการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ และข้อที่มีค่าความถี่น้อยที่สุดคือ รัฐไม่สนับสนุน ไม่ติดตามการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามให้มีประสิทธิภาพและและบรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้วางไว้

สำหรับแนวทางการแก้ไข แนวทางที่มากที่สุดคือ จัดอบรม สัมมนากระบวนการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้เชิงปฏิบัติการ รองลงมาคือ สร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและครูก็ต้องเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียน และครูควรสอดแทรกในการสอนในด้านการปลูกฝังจิตวิญญาณเพื่อให้เด็กมีจิตสำนึกที่ดี และข้อที่มีค่าความถี่น้อยที่สุดคือ ให้มีคณะกรรมการติดตาม และนิเทศ

5.1.5.2 ด้านหลักสูตรการศึกษาอิสลาม เมื่อประมวลปัญหาทั้งหมดพบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารสะท้อนมากที่สุดคือ หลักสูตรแต่ละ โรงเรียนไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน รองลงมา

คือหลักสูตรมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ไม่แน่นอน บางครั้งมากเกินไป บางครั้งน้อยเกินไป ไม่ต่อเนื่อง และไม่มีการสอนแบบบูรณาการเนื้อหารายวิชาเพราะมีการแยกกันอย่างชัดเจน ระหว่างวิชาศาสนาและวิชาสามัญ

สำหรับแนวทางการแก้ไข แนวทางที่มากที่สุดคือ จัดทำหลักสูตรอย่างเป็นทางการเป็นเอกภาพ ระหว่างโรงเรียน จัดเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับเวลาให้มากขึ้น รองลงมาคือ มีการติดตามหลักสูตรแต่ละโรงเรียนและให้มีการประเมินหลักสูตรอย่างน้อย 3 ปี/ครั้ง และให้บุคลากรทุกคน ร่วมกันจัดทำหลักสูตรและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจทาน ส่วนข้อที่มีค่าความถี่น้อยที่สุดคือ จัดอบรม สัมมนาอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาอิสลาม

5.1.6 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับ หลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

5.1.6.1 ด้านคุณลักษณะของครูในทัศนะอิสลาม เมื่อประมวลปัญหา ทั้งหมดพบว่าปัญหาที่ครูอิสลามศึกษาสะท้อนมากที่สุดคือ ไม่ตรงต่อเวลา รองลงมาคือ ไม่มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และไม่ค่อยมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง และข้อที่มีค่าความถี่น้อยที่สุดคือ ไม่ได้ปฏิบัติตามหลักคำสอนอย่างเคร่งครัด

สำหรับแนวทางการแก้ไข แนวทางที่มากที่สุดคือ จัดทำสถานเอกอัครราชทูตอิสลามทุกคนด้วยเพื่อจะได้มีการขัดเกลาจิตใจกันทุกๆ คน รองลงมาคือ ครูต้องปรับเปลี่ยนตัวเองให้ได้ในเรื่องนี้ และให้คิดอยู่เสมอว่านักเรียนก็มองดูเราอยู่และจะเอาเราเป็นแบบอย่าง และ โรงเรียนควรมีระเบียบบังคับที่ชัดเจนและครูทุกคนต้องปฏิบัติตาม และครูเองก็ต้องพยายามที่จะต้องปรับเปลี่ยนตัวเองให้เข้ากับสังคมโรงเรียนให้ได้

5.1.6.2 ด้านจรรยาบรรณของครูอิสลามศึกษา เมื่อประมวลปัญหา ทั้งหมดพบว่าปัญหาที่ครูอิสลามศึกษาสะท้อนมากที่สุดคือ การแต่งกายไม่สุภาพเรียบร้อย เช่น การใส่รองเท้าแตะมาสอน รองลงมาคือครูให้ความสนใจเฉพาะนักเรียนที่นั่งอยู่แถวหน้า ส่วนหลังห้องครูไม่ค่อยให้ความสนใจ และครูมีความเป็นกันเองมากเกินไป และข้อที่มีค่าความถี่น้อยที่สุดคือไม่มีความอดทนต่อผู้เรียนที่มีความเกเรและไม่สุภาพ

สำหรับแนวทางการแก้ไข แนวทางที่มากที่สุดคือ โรงเรียนควรมีระเบียบบังคับที่ชัดเจนและครูทุกคนต้องปฏิบัติตาม และครูเองก็ต้องพยายามที่จะต้องปรับเปลี่ยนตัวเองให้เข้ากับสังคมโรงเรียนให้ได้ รองลงมาคือ ครูต้องให้ความสนใจกับนักเรียนทุกคนในการสอนเพราะทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความรู้ที่เท่าเทียมกัน และลดความเป็นกันเอง สร้างความน่าเชื่อถือและเป็น

ที่นับถือแก่ทุกๆ คน และข้อที่มีค่าความถี่น้อยที่สุดคือ ครูต้องมีความอดทนอดกลั้นเพื่อหวังที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีให้ได้

5.1.6.3 ด้านรูปแบบและวิธีการสอน เมื่อประมวลปัญหาทั้งหมดพบว่า ปัญหาที่ครูอิสลามศึกษาสะท้อนมากที่สุดคือ ครูใช้เทคนิควิธีในการสอนแบบเดิมๆ คือการบรรยาย ทำให้เด็กนักเรียนเข้าถึงแก่นสารของข้อมูลได้ยาก รองลงมาคือสื่อที่นำมาประกอบการเรียนการสอนไม่หลากหลายและไม่ทันสมัยทำให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนยาก และ สื่อที่ครูนำมาใช้ไม่ค่อยเหมาะสมไม่มีคุณภาพเพราะทำให้ผู้เรียนเข้าใจยากขึ้น ครูไม่มีงานหรือการบ้านให้กับเด็กนักเรียน

สำหรับแนวทางการแก้ไข แนวทางที่มากที่สุดคือ ครูต้องมั่นศึกษาหาความรู้ด้านเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ อยู่เสมอเพื่อนำมาใช้ในการสอน รองลงมาคือครูควรทำสื่อให้ครอบคลุมและอธิบายให้ละเอียด เข้าใจง่าย และควรจัดหาสื่อเพิ่มเติมและควรนำสื่อที่ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์และยุคสมัยมาประกอบการเรียนการสอนและข้อที่มีค่าความถี่น้อยที่สุดคือ ครูควรให้การบ้านกับนักเรียนเหมือนที่ครูสามัญให้การบ้าน ก็เพื่อเป็นให้เด็กฝึก ทบทวน และศึกษาด้วยตัวเอง

5.2 การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย หลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารและครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นสำคัญในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

1.1 ระดับการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าระดับค่าเฉลี่ยการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานีด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก และหลักสูตรการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันได้มีนักวิชาการมุสลิมที่จบการศึกษาในระดับสูงเพิ่มมากขึ้นและมีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาในอิสลาม อย่างเช่น วัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ได้เสนอไว้ในการประชุมเกี่ยวกับการศึกษาอิสลามครั้งแรกที่เมืองเจดดาห์ ประเทศซาอุดีอาระเบียใน

ปี ค.ศ. 1977 ได้เสนอวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อการเติบโตของบุคลิกภาพของมนุษย์ที่มีความสมดุล โดยการฝึกฝนทางจิตวิญญาณ สติปัญญา เหตุผล ความรู้สึกและประสานสัมพันธ์ การศึกษาของประเทศมุสลิมควรมุ่งเน้นให้มนุษย์เติบโตในทุกๆ ด้าน เช่น ด้านจิตวิญญาณ สติปัญญา การจินตนาการ สรีระ วิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ทั้งปัจเจกบุคคลและส่วนรวม แล้วโน้มน้ำหนักด้านต่างๆ เหล่านี้สู่พระผู้เป็นเจ้า เป้าหมายของการศึกษาคือ การมอบหมายต่ออัลลอฮ์ทั้งในปัจเจกบุคคล สังคมและมนุษยชาติ (First World Conference on Muslim Education, 1983 : 16 อ้างจาก อิบราฮีม ณรงค์รักษาเขต, 2551 :150-151) และในด้านหลักสูตรนั้นสอดคล้องผลการวิจัยของ เกลิมพล และซัน (2549: บทคัดย่อ) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ระดับการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี 3 ด้านคุณลักษณะของครูในทัศนะอิสลาม ด้านจรรยาบรรณของครูอิสลามศึกษา และด้านรูปแบบและวิธีการสอน พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งหมด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อามีนะ มามู (2543) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่าง การนิเทศการสอนวิชาอิสลามศึกษาของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนราธิวาส พบว่า ระดับพฤติกรรมการสอนของครูสอนอิสลามศึกษา ตามทัศนะของครูสอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิครูและไม่มีวุฒิครูเห็นว่าในภาพรวม มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันครูอิสลามศึกษาส่วนใหญ่เริ่มศึกษาประสบการณ์วิชาชีพครูตามที่รัฐมีนโยบายให้ครูต้องมีวิชาชีพ ครูจึงได้รับเทคนิควิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน

2.1 ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ที่มีเพศต่างกัน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะอิสลามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านรูปแบบและวิธีการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านมารยาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าเพศไม่ใช่ตัวแปรที่จะมากำหนดระดับการดำเนินการ เพราะเพศต่างกันก็มีความรู้และระดับการดำเนินการอยู่ในระดับเดียวกันได้ หากว่าได้รับการศึกษา

ในระดับเดียวกัน หรือต่างก็มีการศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจริญศรี สิริ (2545 :85) ที่ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถภาพการสอนของครูมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 2 ตามการประเมินของนักเรียน พบว่า ครูชายและหญิงมีสมรรถภาพการสอน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ที่มีอายุต่างกัน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านมารยาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนและด้านรูปแบบและวิธีการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะอิสลาม ไม่แตกต่างกัน สาเหตุที่แตกต่างกันก็เพราะว่าครูอิสลามศึกษาที่มีอายุมากกว่าอาจยึดติดหรือมีวิธีการดำเนินการแบบเก่าๆ แต่ครูอิสลามศึกษารุ่นใหม่ได้รับการศึกษาแบบสมัยใหม่รูปแบบ วิธีการก็จึงแตกต่างกัน ส่งผลให้การนำเอาความรู้ที่ได้รับมาสู่การปฏิบัติแตกต่างกันไปด้วย

2.3 ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านรูปแบบและวิธีการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .01 ส่วนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะอิสลาม และด้านมารยาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องปกติเพราะว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าย่อมมีกระบวนการ วิธีการที่ได้รับมาจากการศึกษาคึกว่า ทำให้การดำเนินการในด้านจึงแตกต่างกัน

2.4 ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะอิสลาม และด้านรูปแบบและวิธีการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.1 ส่วนด้านมารยาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ก็เพราะว่าปัจจุบันรัฐบาลออกนโยบายให้ครูผู้สอนมีใบประกอบวิชาชีพครูจึงส่งผลให้ครูอิสลามศึกษาในแต่ละโรงเรียนศึกษาต่อวิชาชีพครู ตลอดจนการเข้าร่วมสัมมนาต่างๆ เพื่อการพัฒนาตนเอง จึงเป็นผลให้ครูอิสลามศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกันมีระดับการดำเนินการไม่แตกต่างกัน

2.5 ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .01 และเมื่อพิจารณา

รายด้านพบว่า ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะอิสลาม และด้านรูปแบบและวิธีการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .01 ส่วนด้านด้านมารยาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 จากผลการเปรียบเทียบดังกล่าวมีความแตกต่างกันก็เพราะ โดยปกติแล้ว โรงเรียนแต่ละ โรงเรียน แต่ละพื้นที่นั้นย่อมมีการจัดการศึกษาที่เน้นเฉพาะด้านหรือมีหลักการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันไปเลยทำให้ผลการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความแตกต่างกัน

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

3.1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

ด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาอิสลาม เมื่อประมวลปัญหาทั้งหมดพบว่าปัญหาที่ผู้บริหารสะท้อนมากที่สุดคือ การดำเนินการตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ตั้งไว้ไม่บรรลุผล รองลงมาคือ ไม่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และมีนิสัยรักการอ่าน และไม่ค่อยพัฒนาผู้เรียนในด้านจิตวิญญาณ กระทั่งส่งผลให้มีปัญหาต่อกรนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ และข้อที่มีค่าความถี่น้อยที่สุดคือ รัฐไม่สนับสนุน ไม่ติดตามการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามให้มีประสิทธิภาพและและบรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ ผลจากการดำเนินการไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ก็เพราะวิธีหรือกระบวนการดำเนินการไม่เหมาะสมเท่าที่ควร เพราะถ้าวิธีการ กระบวนการที่ใช้ได้ผลถูกต้องแน่นอน ย่อมบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังที่นักการศึกษาอิสลาม มาวีรีดี ได้แสดงทรรศนะว่า ท่านเชื่อว่าการที่จะบรรลุเป้าหมายนั้นมนุษย์ต้องได้รับการฝึกฝนทางสติปัญญา เนื่องจากมนุษย์มีสติปัญญา อัลลอฮ์จึงทรงบัญชาให้มนุษย์ปฏิบัติในสิ่งที่ดีและหลีกเลี่ยงในสิ่งที่ชั่วร้าย (กิลานี, 1978: 137 อ้างจาก อิบราฮีม ณรงค์รักษาเขต)

ด้านหลักสูตรการศึกษาอิสลาม เมื่อประมวลปัญหาทั้งหมดพบว่าปัญหาที่ผู้บริหารสะท้อนมากที่สุดคือ หลักสูตรแต่ละ โรงเรียนไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน รองลงมาคือหลักสูตรมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งไม่แน่นอน บางครั้งมากเกินไปบางครั้งน้อยเกินไป ไม่ต่อเนื่อง และไม่มีการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาวิชาเพราะมีการแยกกันอย่างชัดเจนระหว่างวิชาศาสนาและวิชาสามัญ

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรที่ทางโรงเรียนใช้ยังไม่มีความสมบูรณ์พอ ซึ่งสอดคล้องตามความเห็นของครูที่ว่าหลักสูตรที่ใช้มีการปรับปรุงบ่อย ทำให้เนื้อหา

ของหลักสูตรยังไม่รัดกุม ไม่ชัดเจน หรือบางครั้งการสอนของครูไม่ตรงกับเนื้อหา จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในเนื้อหา สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขคือ จัดทำหลักสูตรอย่างเป็นเอกภาพระหว่างโรงเรียน จัดเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับเวลาให้มากขึ้น นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาในอิสลามนั้นจะต้องบูรณาการ และมีความหลากหลายวิชาเข้าด้วยกัน ดังที่นักการศึกษาอิสลาม อิบน์ คอลดุนแสดงทรรศนะว่าหลักสูตรควรมีความหลากหลาย และมีการผสมผสานวิชาการต่างๆ เข้าด้วยกัน(อิบราฮีม ณรงค์รัชกษาเขต. 2551: 144 อ้างถึงใน Ashraf. 1985: 125) และยังมีแนวทางการแก้ไขอีกวิธีหนึ่งจากผลการวิจัยของ ฟาริด เตมะหมัด (2549: บทคัดย่อ) งานพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้พบว่าครูควรบูรณาการหลักสูตรอิสลามศึกษาให้มีความกระชับ และขจัดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาให้หมดไป จัดให้มีการสลับคาบเรียนระหว่างวิชาศาสนาและวิชาสามัญ ควรจัดอบรมความรู้เพิ่มเติมให้กับครู การประชาสัมพันธ์หลักสูตรควรจัดในรูปแบบของป้ายนิเทศหรือการเผยแพร่เอกสารตามสถานที่ต่างๆ ที่มีความสำคัญต่อชุมชน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านหลักสูตรระหว่างโรงเรียนในเครือข่าย

3.2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข

หลักการจัดการศึกษาอิสลามของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

ด้านคุณลักษณะของครูในทัศนะอิสลาม เมื่อประมวลปัญหาทั้งหมดพบว่าปัญหาที่ครูอิสลามศึกษาสะท้อนมากที่สุดคือ ไม่ตรงต่อเวลา รองลงมาคือ ไม่มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และไม่ค่อยมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง และข้อที่มีค่าความถี่น้อยที่สุดคือ ไม่ได้ปฏิบัติตามหลักคำสอนอย่างเคร่งครัด สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าครูอิสลามศึกษาเองมีความมักง่าย อยู่แบบสบายๆ เกินไป เลยไม่ได้คำนึงถึงปัญหาที่จะตามมาภายหลัง ฉะนั้นเรื่องนี้คุณต้องมีการปรับปรุงตัวเองดังข้อเสนอแนะในผลการวิจัยของ มिरฟัต มะยูโซ๊ะ (2551: บทคัดย่อ) ด้านการปฏิบัติงานครูอิสลามศึกษาต้องมีความเต็มใจ เต็มที่ ทำงานเต็มเวลา และตรงต่อเวลา ตลอดจนต้องมีความรับผิดชอบต่องานและทำงานเสร็จตามเป้าหมาย ด้านการปฏิบัติตนครูอิสลามศึกษาจะต้องเป็น แบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เพื่อนร่วมงาน และบุคคลอื่น โดยปฏิบัติตามแนวทางอิสลามยึดหลักอัลกุรอานอัลหะดีษเป็นฐานและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และด้านการปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ครูอิสลามศึกษาควรให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน เพื่อนครู และบุคคลอื่นสม่ำเสมอ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อนักเรียน เพื่อนร่วมงาน และบุคคลอื่นในชุมชน

ด้านจรรยาบรรณของครูอิสลามศึกษา เมื่อประมวลปัญหาทั้งหมดพบว่าปัญหาที่ครูอิสลามศึกษาสะท้อนมากที่สุดคือ การแต่งกายไม่สุภาพเรียบร้อย เช่น การใส่รองเท้าแตะมาสอน รองลงมาคือครูให้ความสนใจเฉพาะนักเรียนที่นั่งอยู่แถวหน้า ส่วนหลังห้องครูไม่ค่อยให้ความ

สนใจ และครูมีความเป็นกันเองมากเกินไป และข้อที่มีค่าความถี่น้อยที่สุดคือไม่มีความอดทนต่อผู้เรียนที่มีความเกรงและไม่สุภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรัศย์ ศรีทา (2548) และ วาสนา เชื้อหมอดู (2547) ได้เสนอความเห็นว่าคุณครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์มีคุณธรรมจริยธรรม มีรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครูที่เหมาะสม การพัฒนาจริยธรรมแก่ครูเป็นการขัดเกลากระตุ้นเตือนให้ครูระลึกอยู่เสมอว่า ตนมีฐานะของความเป็นครู การพัฒนาจนถึงขั้นนำไปใช้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนและสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติตนและนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนได้ ส่วนนักเรียนเห็นว่าครูควรไปอบรมจริยธรรมเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติ ครูเป็นแบบอย่างที่ดีทำให้คนในชุมชนและสังคมยอมรับและครูต้องสอนให้นักเรียนประพฤติดีด้วย ผกา สัตยธรรม (2544 : 213) ได้กล่าวถึงส่วนหนึ่งจากจริยธรรมของครู เช่น ประพฤติตนดีสม่ำเสมอ ดำรงชีวิตและปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีของชุมชน และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมในด้านศีลธรรม วัฒนธรรม กิจนิสัยสุจริต และอุปนิสัย สอดคล้องกับ วริยา ชินวรรณ (2546 : 173) ได้กล่าวถึงภาพลักษณ์ของครูอาจารย์ที่พึงประสงค์ควรเป็นบุคคลที่เป็นคนดี มีคุณธรรม มีจริยธรรมทั้งดงาม เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนและชุมชน โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พร้อมเสมอที่จะกระทำความดี ตลอดจนตระหนักในประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ดังนั้น ครูอิสลามศึกษาต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เพื่อนครู และบุคคลอื่นในทุกๆ ด้าน

ด้านรูปแบบและวิธีการสอน เมื่อประมวลปัญหาทั้งหมดพบว่าปัญหาที่ครูอิสลามศึกษาสะท้อนมากที่สุดคือ ครูใช้เทคนิควิธีในการสอนแบบเดิมๆ คือการบรรยาย ทำให้เด็กนักเรียนเข้าถึงแก่นสารของข้อมูลได้ยาก รองลงมาคือสื่อที่นำมาประกอบการเรียนการสอนไม่หลากหลายและไม่ทันสมัยทำให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนยาก และ สื่อที่ครูนำมาใช้ไม่ค่อยเหมาะสมไม่มีคุณภาพเพราะทำให้ผู้เรียนเข้าใจยากขึ้น ครูไม่มีงานหรือการบ้านให้กับเด็กนักเรียน ผลจากการวิจัยดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนอย่างมาก ครูต้องศึกษาหาความรู้เทคนิควิธีการใหม่ และหลากหลายวิธีการในการสอน ดังผลการวิจัยของ ยุทธนา เกื้อกุล (2550 : บทคัดย่อ) วิธีสอนของท่านนบีมุฮัมมัดมีความโดดเด่นและมีความหลากหลาย ซึ่งประกอบไปด้วยวิธีสอนที่สำคัญ ได้แก่ วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบสาธิต วิธีสอนแบบอภิปราย วิธีสอนแบบฝึกฝนและปฏิบัติ วิธีสอนแบบใช้คำถาม วิธีสอนแบบตัดเตือน วิธีสอนแบบตรึงจับและตรึงจับ วิธีสอนแบบอุปมาอุปไมย วิธีสอนแบบเล่าเรื่อง และวิธีสอนโดยการแสดงเป็นแบบอย่าง เทคนิคการสอนของท่านนบีมุฮัมมัดมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะและมีความหลากหลายเช่นเดียวกัน ซึ่งประกอบไปด้วยเทคนิคที่สำคัญ ได้แก่ เทคนิคการสอนแบบค่อยเป็นค่อยไปที่ละขั้นตอน เทคนิคการให้ความสำคัญต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล เทคนิคการเร้าความสนใจ เทคนิคการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน เทคนิคการสร้างความเป็นมิตรกับผู้เรียน เทคนิคการสอนแบบหยอกล้อ เทคนิคการสอนโดยการ

เสียงและยอมรับ เทคนิคการสอนโดยการสาบานยืนยัน เทคนิคการสอนแบบเน้นย้ำ และเทคนิคการสอนตามกาลเทศะและผลจากการศึกษาพบว่า ท่านนบีมุฮัมมัด มิได้จำกัดวิธีสอนวิธีใดวิธีหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจงในการสอนแต่ละครั้งของท่าน แต่ท่านจะใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละบทเรียน และตามสถานการณ์ที่หลากหลาย ดังนั้น วิทยาการสอนของท่านจึงเป็นวิทยาการสอนที่สมบูรณ์ และได้ถ่ายทอดจวบจนมาถึงปัจจุบัน และจากผลการวิจัยเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนนั้น สุรพล นิติไกรพจน์ และ กิตติรัตน์ มังคละศิริ (2545) แต่ในความเป็นจริงครูอิสลามศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการพัฒนาในการจัดทำสื่อหรือออกแบบสื่อเพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ดังนั้นครูอิสลามศึกษาจึงใช้วิธีการสอนแบบเดิมๆ ใช้สื่อแบบเดิมๆ เพราะมีความสะดวกและง่ายกว่า สำหรับแนวทางการแก้ไขผู้ตอบแบบสอบถามให้แนวทางไว้ว่า จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการทำสื่อที่มีอยู่มาจัดทำสื่อเพิ่มเติม รวมถึงควรดำเนินการให้มีองค์กรพัฒนาหรือออกแบบจัดทำสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษาขึ้น เพื่อช่วยสร้างสรรค์สื่ออิสลามศึกษาขึ้นมาใช้ประกอบการเรียนการสอน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อามีเนาะ มามู (2544: บทคัดย่อ) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศการสอนวิชาอิสลามศึกษาของผู้บริหารส่วนมากมีปัญหาด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน เช่น สื่ออิสลามศึกษามีไม่เพียงพอ ผู้บริหารไม่ให้คำแนะนำ ในการผลิตสื่อ และด้านการพัฒนาครูผู้สอน เช่น จัดประชุมอบรมทางวิชาการน้อยมาก และไม่เปิดโอกาสให้ไปศึกษาดูงานโรงเรียนอื่น ๆ สำหรับข้อเสนอแนะส่วนมากได้เสนอแนะไว้ คือ ควรจัดสรรสื่ออิสลามศึกษาให้เพียงพอ ควรให้การอบรมเกี่ยวกับทักษะและเทคนิคการผลิตสื่อ ควรจัดประชุมอบรมทางวิชาการในวิชาอิสลามศึกษาให้มากขึ้น และเปิดโอกาสให้ครูสอนอิสลามศึกษาได้ไปศึกษาดูงานโรงเรียนอื่น ๆ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการ กระบวนการ เพื่อให้มีการบริหารจัดการให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ และควรจัดทำหลักสูตรอย่างเป็นเอกภาพระหว่างโรงเรียน
2. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรมีมาตรการบังคับที่ชัดเจนและให้มีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดในเรื่อง การไม่ตรงต่อเวลา และการแต่งกายไม่เรียบร้อยของครูอิสลามศึกษา เพราะสิ่งเหล่านี้จะส่งผลโดยต่อนักเรียนในการนำเอามาเป็นแบบอย่าง
3. ครูอิสลามศึกษาควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค รูปแบบ และวิธีการสอนที่หลากหลาย และผู้บริหารควรให้การสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพของครูอย่างต่อเนื่อง

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารและครูอิสลามศึกษาให้ครอบคลุมในทุกๆ ด้าน
2. ควรมีการวิจัยโดยการเจาะลึกในประเด็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามทฤษฎะอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
3. ควรให้มีการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปได้เกี่ยวกับการจัดการการศึกษาอิสลาม โดยใช้หลักสูตรแบบบูรณาการเชิงเนื้อหาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม